

Talouskatsaus Suhdanteet 17.2.2015

Lähteet: OECD, Conference Board, EK, ETLA, Euroopan komissio, ISM, OMX, Suomen Pankki, Tilastokeskus, Tullihallitus, Valtiovarainministeriö ja eQ Varainhoito Oy

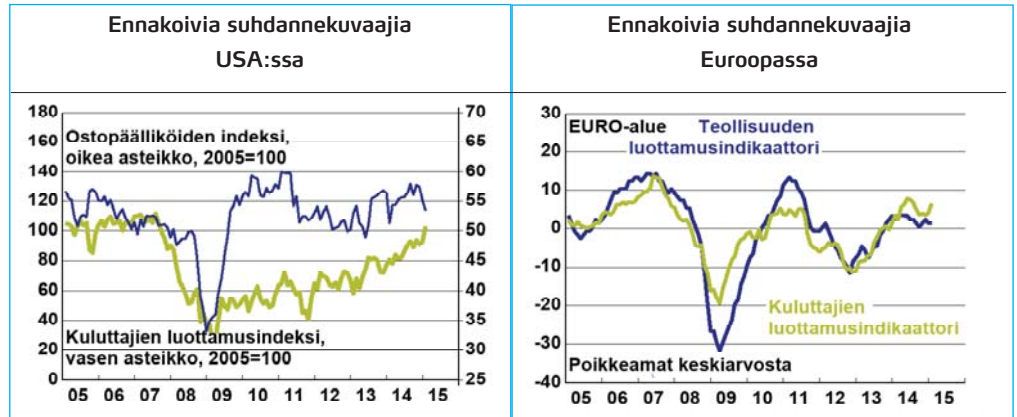

● **Saksan bkt palasi vuoden lopulla kasvu-uralle avittaen samalla euroalueen tuotannon hitusen 3. neljänestä paremmaksi. Saksan suhdanteita ennakoivat IFO-indeksi piristyi myös vähän tammikuussa. EU:n suhdannekyselyssä kuluttajat ja vähittäiskauppa palautuivat hiukan vaisun joulun jälkeen, muilla aloilla luottamus pysyi tammikuussa heikkona.**

● **Maailmantalous kasvaa tasaisesti Aasian ja USA:n veturina. Tilanne ei ole vuodenvaihteen aikana muuttunut.**

● **Suomen taloudessa erityisesti palvelut hiipuvat. Tuotannon suhdannekuvaaja sekä kaupan indikaattorit heikkenivät selvästi joulukuussa. Teollisuus näyttää saavuttaneen pohjansa. Myös suhdannekyselyissä palveluiden ja rakentamisen näkymät ovat heikompia kuin teollisuudessa. Toisaalta palveluiden vienti on elpynyt tavaraviennin junnatessa paikallaan.**

Vaikka heiveröiset nousun merkit teollisuudessa vahvistuivat, koko talous voi kääntyä huonompaan suuntaan kysynnän ja palvelutuotannon taantumisesta. Viimeaikainen pörssikurssien nousu liittyy odotuksiin siitä, että EKP:n elvytyksen myötä myös pörssisijoitusten määrä lisääntyy.

Saksan bkt kasvoi 4. neljänneksellä 0,7 prosenttia Eurostatin ennakkotietojen mukaan. Pientä kasvua oli monissa EU-maissa ja isommistakin Espanjassa ja Britanniassa. Ranska ja Italia vahtivat nollarajaa. Teollisuuden kehitys on ollut EU-maissa nihkeää, mutta vuoden loppu oli hiukan parempi. Useissa maissa tuotanto hiipuu, mutta Saksa nosti vuoden lopussa tässäkin euromaiden keskiarvoa.

Vienti on vuoden loppua kohden piristynyt Ranskassa, Britanniassa ja Saksassa, mutta tuoreimmat luvut ovat lokakuulta. Viennissäkin Saksan kehitys dominoi. Sillä on kolmanneksen osuus euromaiden viennistä ja EU-maistakin viidennes.

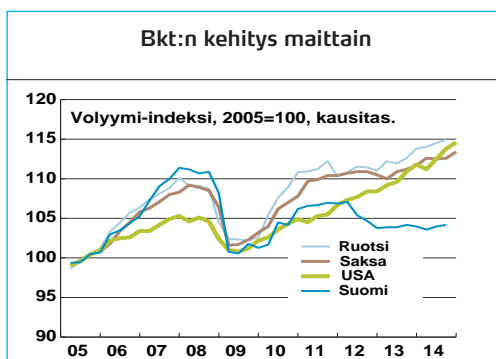
EU:n suhdannekyselyt antavat tuoreinta tietoa Euroopan suhdanteista. Ne eivät nyt lupaa kasvun kiihtymistä, mutta laskun jatkumisestakaan ei ole merk-

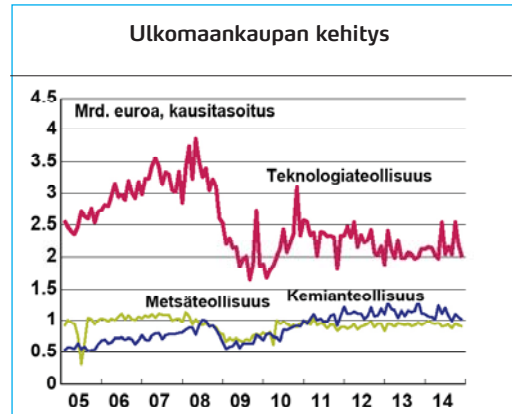
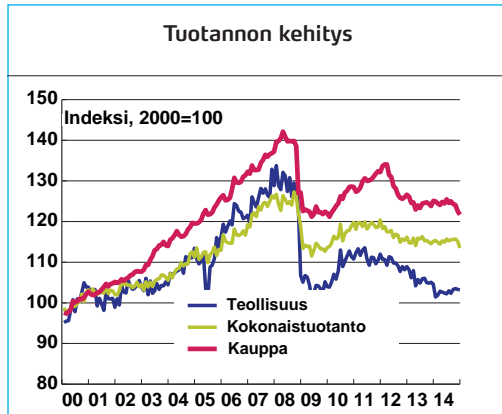
kejä. Ruotsissa luottamus on kohentunut sekä palveluissa että teollisuudessa, mikä voi elvyttää Suomen vientiä maahan. Kuluttajien odotukset ovat kohentuneet monissa euroalueen ongelmamaissa, Espanjassa erityisesti, vaikka maan työttömyysaste oli vielä joulukuussakin lähes 24 %. Työttömyys on vähentynyt yleisesti Euroopan maissa, Suomen nousevat luvut ovat poikkeuksellisia.

Venäjän taloudelle keskeisistä indikaattoreista öljyn hinta ja ruplan dollarikurssi eivät ole viime viikkoina muuttuneet olennaisesti. Venäjän asiantuntijoiden käyttämien lähteiden mukaan reaali-palkkoihin ennustetaan jopa 10 % laskua kuluvalle vuodelle. Epävarmuuksista huolimatta Venäjän kansalaisten käsitys maan kehityksestä on kyselyjen mukaan hyvä.

USA:ssa yritysten odotukset laimenivat, mutta kuluttajien paranivat kuluvan vuoden alussa. Talouden indikaattorit ovat pysyneet hyvällä tasolla, vaikka bkt:n kasvu hieman hidastui ennakkotietojen mukaan vuoden lopulla.

Kiinassa kysynnän vaimentuminen on vähentänyt tuontia ja inflaatio on alenut 0,8 prosenttiin. Rahapolitiikan keventäminen on vaikeaa maan sisäisten luottokriisien ja velkaongelmien takia.

Tuotannon suhdannekuvaajan joulukuun oli hyvin heikko. Kausitasoitettu bkt väheni peräti 1,4 % marraskuusta. Yksittäinen kuukausi ei kerro muutenkaan paljon, mutta joulukuun arviointia vaikeuttaa vielä pyhistä johtuvat työkorjaukset. Suhdannekuvaajan perusteella laskettu viimeisen neljänneksen bkt jää 0,3 % heikomaksi kuin 3. neljännes. Varsinaiset kansantalouden tilinpidon tiedot vuoden lopulta julkistetaan vasta maaliskuun alussa.

Kaupan kehitys oli myös huono vuoden viimeisten kuukausien aikana, eikä yksinomaan heikosti menneen joulumyynnin takia. Vähittäiskaupan ohella vähenee myös tukku-kauppa. Kotitalouksien ostointoa vähentää epävarmuus työpaikasta. Palkkasumma sinnitteli vuoden lopulla reaalisestikin kasvussa sekä edellisiin neljänneksiin että edellisen vuoteen nähden. Tämä on varsin hyvä tilanne, kun työttömyys ja muuten työtä vailla olevien määrät vähentävät palkkatuloja.

Teollisuuden volyyymi-indeksissä voi nähdä heikkoa nousuvirettä, vaikka tuotanto väheni hivenen joulukuussa. Teknolgieiteollisuuden kehityksessä ei myöskään näy suurta muutosta, mutta alatoimialoista kas-

vua oli kulkuneuvojen ja vähän myös koneiden valmistuksessa. Paperin tuotanto on hitusen lisääntynyt, mutta puutavaran vähentynyt. Marraskuussa oli suuri lasku painotuotteissa, josta tuotanto osin palautui joulukuussa.

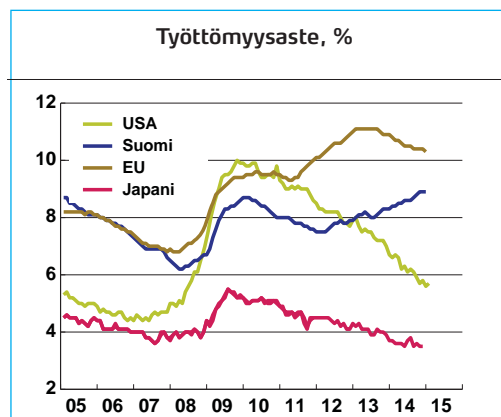
Teollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät joulukuussa 15 % viime vuodesta. Teknolgieiteollisuudessa kasvua oli lähes 30 %. Tilaukset ovat lisääntyneet metalli- ja kemianteollisuuden aloilla jo pidemmän aikaa, mutta tämä ei ole vielä näkynyt viennissä tai tuotannossa vastaavasti.

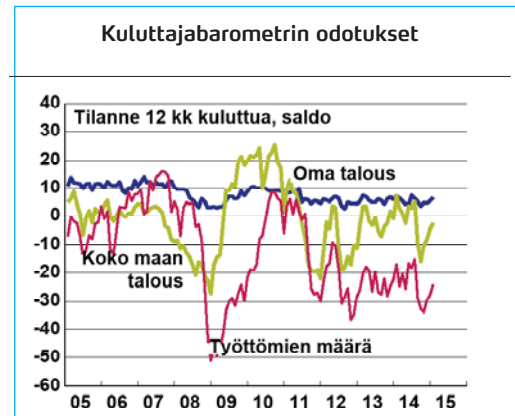
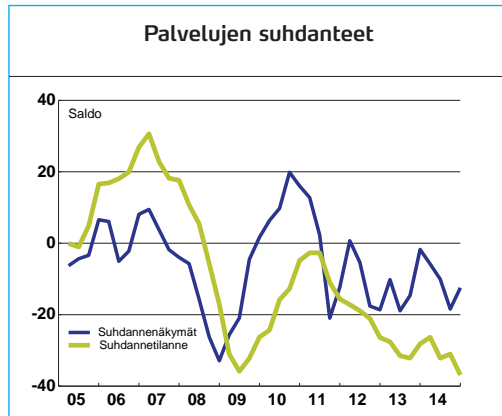
Tavaravienti kokonaisuudessaan on taapertanut vaakasuoraan jo vuodesta 2010 lähtien, eikä kauppa käynyt joulunakaan sen paremmin. Kulkuneuvoja viedään, mutta se ei jaksaa kohot-

taa edes teknolgieiteollisuutta saati koko tavaravientiä. Muilla metallialoilla on ollut yksittäisiä isoja toimituksia, joiden toistuvuudesta ei ole varmuutta.

Palveluiden vienti on sen sijaan kohentunut jo viime vuoden alusta lähtien. Se ei kuitenkaan noin neljänneksen osuudellaan ole saanut koko vientiä nousuun.

Virallinen työttömyysaste pysytteli joulukuussa kausitasoitettuna noin 9 prosentin tasolla. Työttömiä oli 232 000. Lisäksi ns. piilotyöttömiä oli 138 000 ja vajaatyöllistettyjä vielä hyvinkin 100 000. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastossa työttömien määrä on puolet suurempi kuin virallisen tilaston mukaan.

EK:n helmikuun suhdannebarometri ei ennakoiv keväälle kummoistakaan kasvua. Teollisuuden suhdannenäkymissä on pieni valon kajastus, mutta rakentamisessa ja palveluissa näkymät ovat edelleen synkät.

Talouden vallitseva suhdannetilanne on kauttaaltaan surkea, mutta se on hiukan lievittänyt teollisuudessa. Palveluissa ja rakentamisessa tilanne heikkenee edelleen jyrkästi.

Teollisuudessa uusia tilauksia ei tullut odotetusti, mutta määrä ei vähentynyt enää vuodenvaihteesta. Tilauskanta on tuntuvasti alle normaalin rakentamisessa ja teollisuudessa.

Kuluttajien luottamus on ollut alamaissa vuodesta 2011 lähtien, mutta putosi nopeasti lisää syksyllä 2014. Luottamuksen lasku syntyi suurimalta osin maan talouden kehitysarvioiden heikentymisestä.

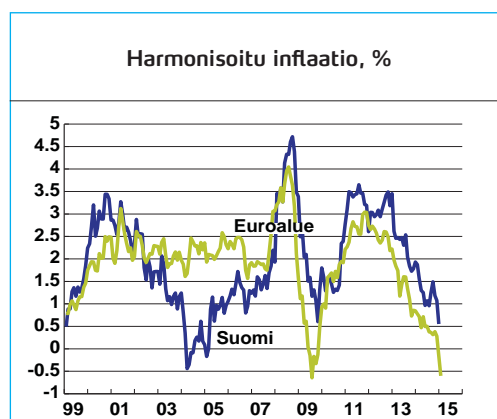
Viime kuukausina epävarmuus maan kehityksestä on liehtynyt, vaikka talouden tila ei näytä parantuneen. Myös arviot kotitalouden omasta tilanteesta ovat kohentuneet. Asunnon, auton tai muiden kestokulutustavarojen ostoaiheet ovat vähentyneet jo pitempään ja suunnitelmat olivat varovaisia myös tammikuussa.

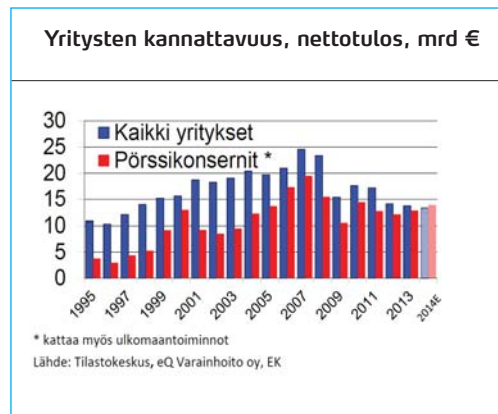
Inflaatio laski joulukuussa 0,5 prosenttiin. Inflaatio puolittui marraskuusta, mikä aiheutui lähes kokonaan polttoaineiden ja öljyn halpenemisesta. Veronkorotukset ovat sitä vastoin lisänneet inflaatiota. Euro maiden kesken vertailtavissa oleva kiintein veroin tarkasteltu inflaatio oli 0,1 %.

Hintojen nousuvauhti on alentunut vuoden aikana erityisesti öljyn hinnan alenemisen vuoksi. Suora inflaatiovaikutus on 0,5 prosenttiyksikköä, minkä lisäksi energialaskujen aleneminen on hidastanut muidenkin tuotteiden hintojen nousua.

Euroalueen inflaatio kääntyi joulukuussa negatiiviseksi, -0,2 prosenttiin ja ennakkotietojen mukaan tammikuun inflaatio oli -0,6 %. Alhaista inflaatiota selittää energian hinnan 9 % alennus edellisvuodesta. Öljyn halpeneminen johtuu USA:n ja joidenkin muiden tuottajien tarjonnan kasvusta sekä kysynnän vähenemisestä.

Euroalueen tuntuvaan inflaation alenemiseen suhtaudutaan Euroopan Keskuspankissa vakavasti, vaikka varsinaista alenevien hintojen kierrettä ei euroalueella vielä olekaan. Kysynnän hiipuminen on viime kädessä se mitä halutaan välttää.

Yrityssektorin kannattavuuden lasku pysähtyi. Tuloksissa oli hienoista paranemista kolmannella neljänneksellä. Vetoapua ei ole tullut mistään. Ennakkotiedoissa suur-yrityksien liikevaihto aleni vuonna 2014, eivätkä lähinäkyvätkään ole parantuneet. Kun kotimarkkinat ovat lisäksi hiipuneet, tilastoituja tuloshetystä voi pitää melko hyvänä.

Yritykset ovat saaneet muokattua toimintaansa kannattavammaksi. Arvioinnissa on kuitenkin syytä olla varovainen, sillä ennakkotiedot muuttuvat usein seuraavien päivitysten myötä. Lisäksi vuoden 2014 viimeinen neljännes voi jäädä heikoksi joulumyynnin jäätyä tavoitteista. Arvio vuoden 2014 nettotulokseksi pysyy sen vuoksi toistaiseksi ennallaan, se oli 3 % alle vuoden 2013 tuloksen.

Yleisten ennusteiden mukaan kasvu orastaisi jälleen ensi keväänä viennin vetämänä, mutta kotimarkkinoiden tilanne vahvistuisi vasta vuoden 2016 puolella. Koko yrityssectän kannattavuus on pääasiassa hiipuvan kotimaisen kysynnän varassa, joten markkinoilta ei edelleenkään voi odottaa apuja kannattavuuden kohentamiseen.

Toiminnan muokkauksen kääntöpuoli on se, että se merkitsee myös henkilöstön vähennyksiä. Itse työttömyys on kohonnut melko hitaasti, mutta se ei kuvasta koko ongelmaa. Vasta kun mukaan lasketaan ns. piilotyöttömät ja vajaatyöllistetytkin, saadaan todellisempi kuva työtävalla olevien henkilöiden määrästä.

Pörssiyrityksillä vuoden alku oli heikko, mutta sen jälkeen kannattavuus parani tuntuvasti. Kaiken kaikkiaan ennuste on kuitenkin tarkentunut vähän aiempaa heikommaksi. eQ Varainhoidon mukaan nettotulos parantuisi vuonna 2014 vajaan 8 % edellisvuodesta.

Keskeiset ennusteluvut

Ennakkoluvut 2013, Tilastokeskus / Ennusteet, VM: Taloudellinen katsaus Talvi 2014, Joulukuu

	Vuosimuutos, %			
	2013*	2014**	2015**	2016**
Bkt, volyymi.....	-1,2	0,1	0,9	1,3
Vienti, volyymi.....	-2,3	1,7	3,3	4,2
Tuonti, volyymi.....	-3,2	0,0	2,6	4,0
Yksityinen kulutus, volyymi.....	-0,7	0,0	0,3	0,8
Yksityiset investoinnit, volyymi.....	-6,8	-5,3	1,0	3,9
Kuluttajahinnat.....	1,5	1,1	0,8	1,7
Ansiotasoindeksi.....	2,1	1,4	1,2	1,5
Tasot ja asteet				
Työttömyysaste, %.....	8,2	8,6	8,8	8,6
Työllisyysaste, %	68,5	68,4	68,6	68,9
Vaihtotase, Mrd €.....	-2,9	-3,2	-2,7	-2,7
Jul.yhteisöjen jäämä, % BKT:sta	-2,4	-2,7	-2,6	-2,1

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20 • Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Lisätietoja

Ekonomisti Juha Vartia
Puh. 09 4202 2603
etunimi.sukunimi@ek.fi